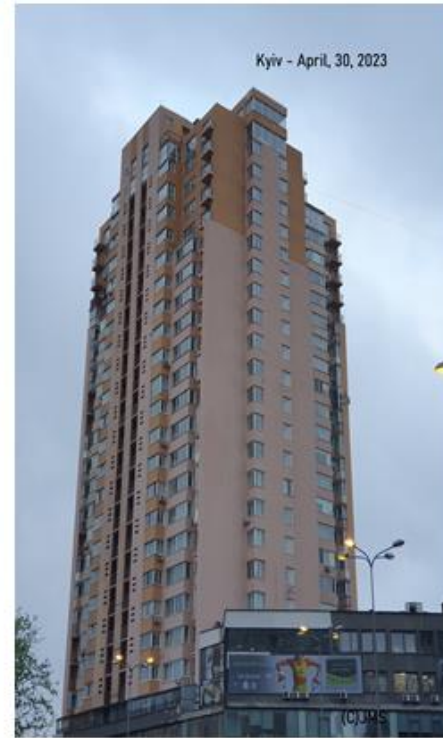

Моніторинг №23
публікацій на тематику
“російські активи, санкції, конфіскації на відбудову економіки України”

25 вересня 2023 року

✚ Addition of Entities and Revision to Existing Entities on the Entity List; Removal of Existing Entity from the Military End User List

Бюро з питань промисловості та безпеки, що входить до структури Мінторгу США, вирішило запровадити додаткові обмеження проти таких компаній: ТОВ «Девайс Консалтинг»; ТОВ «Грант Інструмент»; «СМТ Айлоджік»; «Стрелой»; ВСМПО-АВІСМА.

В уряді заявили, що ці організації «діють всупереч інтересам національної безпеки або зовнішньої політики Сполучених Штатів». «ВСМПО-АВІСМА» – виробник титану, корпорація виконує повний технологічний цикл - від переробки до випуску готових виробів, продукція корпорації, зокрема, йде на експорт. За інформацією Мінторгу, «ВСМПО-АВІСМА» займається випуском виробів для військової галузі Росії, і з нею пов'язаний критичний ризик перенаправлення американських оборонних технологій.

Ще чотири компанії, які потрапили під санкції, за твердженням Мінторгу, «поставляли компоненти для безпілотників в інтересах Головного розвідувального управління Генерального штабу Росії. Також Міністерство торгівлі США вирішило запровадити експортні обмеження щодо 23 організацій з інших країн по всьому світу. Йдеться про юридичних осіб, які зареєстровані в Німеччині, Китаї, ОАЕ, Омані, Пакистані та Фінляндії.

Міністерство фінансів Сполучених Штатів розширило [список санкцій щодо Росії](#). Під обмеження потрапили 70 фізичних осіб та близько 100 компаній. Серед російських юридичних осіб, яких торкнулися нові санкції – автовиробники «АвтоВАЗ» та «Москвич», рибинський

виробник двигунів для авіації та флоту НВО «Сатурн» та московське НВО «Союз», «Ак Барс Банк» та «СІНКО Банк». Під інші санкції потрапив головний конструктор «Союзу» Мкртич Окрояна та члени його сім'ї, а також радник президента Центральноафриканської Республіки Віталій Перфільєв. Він є ключовою фігурою в приватній військовій компанії «Вагнер» у ЦАР.

Серед іноземних юросіб, що потрапили до американського обмежувального списку – фінські Luminor та Siberica, а також кілька компаній із Туреччини, Об'єднаних Арабських Еміратів, Словенії. За версією Вашингтона, вони експортували електроніку росі

<https://www.federalregister.gov/public-inspection/2023-21080/addition-of-entities-and-revision-to-existing-entities-on-the-entity-list-removal-of-existing-entity>

Спецслужби Латвії перевіряють можливий експорт мікросхем для військових заводів в РФ

Служба державної безпеки (СДБ) Латвії почала додаткову перевірку інформації, що з'явилася у ЗМІ, про те, що латвійські компанії постачають на російські військові заводи мікросхеми. Як зазначили у спецслужбі, дві пов'язані одна з одною компанії і раніше були відомі СДБ. Щодо них проводили перевірки, але служба не виявила порушень міжнародних санкцій з боку згаданих компаній. Підприємство RD Alfa mikroelektronikas departaments заперечує інформацію про постачання мікросхем Росії. Менеджер з розвитку Лев Лапкіс повідомив, що договори з Росією були розірвані з початком війни, а до цього мікросхеми компанії не виробляли і не поставляли для військових цілей. Підприємство Alfa RPAR також спростувало припущення про те, що воно продовжує постачати в Росію мікросхеми після початку війни в Україні.

ЗМІ раніше повідомили, що попри санкції і контроль над експортом, латвійські компанії продовжують експортувати в Росію мікросхеми на мільйони євро. Там ця продукція використовується у військовій промисловості. Одним з основних імпортерів мікроелектроніки з Латвії є російська компанія "Леста-М". Серед її клієнтів – компанії військово-промислового комплексу, зокрема виробники ракет "Іскандер" і зенітно-ракетних комплексів "Тор-М2Е".

<https://www.euointegration.com.ua/news/2023/09/25/7170124/>

Польща збільшила закупівлю російських добрив у 3,3 рази

За даними управління, у серпні поточного року польський бізнес придбав у постачальників із росії добрив на 20,2 мільйона доларів. При цьому обсяг закупівель за аналогічний період минулого року становив 6,2 мільйона доларів. У результаті рф стала другим найбільшим постачальником цієї продукції після Німеччини, яка поставила добрив на 22,6 мільйона доларів.

До країн, які найбільше купували російські добрива також увійшли Литва (13,5 мільйона доларів), Фінляндія (8,3 мільйона доларів) і Нідерланди (8,1 мільйона доларів).

<https://agroreview.com/content/polshha-zbilshyla-zakupivlyu-rosijskyh-dobryv-u-33-razy/>

Санкції працюють: Китайці закривають завод побутової техніки Candy в Росії

Китайський виробник побутової техніки Haier, який володіє російською юридичною особою італійського бренду Candy, вирішив закрити завод у РФ. За даними російського видання "Коммерсант", підприємство зіткнулося з падінням попиту та конкуренцією з боку дешевших китайських та російських брендів.

Завод ТОВ "Канді С.Н.Г." знаходиться у Кірові. Він призупинив роботу ще у квітні.

За словами співрозмовників видання на місцевому ринку, виторг підприємства почав падати після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну, оскільки потужності заводу були розраховані і на європейський ринок. Так, до початку повномасштабної війни на заводі

планувалося виробляти до 1 млн одиниць техніки на рік, але після запровадження санкцій та інших обмежень вдавалося виробляти не більше 300-400 тис. одиниць. При цьому китайський виробник Haier має інший завод у РФ. На думку, учасників російського ринку, завод Candy можуть продати за ціною нерухомості або ж обанкрутити.

https://biz.censor.net/news/3445467/sanktsiyi_pratsyuyut_kytayitsi_zakryyut_zavod_pobutovoy_i_tehniky_candy_v_rosiyi

Росія вдвічі наростила експорт олії до Індії

За підсумками минулого маркетингового сезону (для олійних - з вересня 2022 до кінця серпня 2023 рр.) росія експортувала до Індії 683 тис. тонн соняшникової олії. Що більш ніж вдвічі перевищує показник попереднього сезону. Крім того, за зазначений період Індія збільшила в 3,5 рази імпорт соєвої олії з РФ, до 131 тис. т. В цілому в минулому маркетинговому році країна-агресор експортувала 6,05 млн т рослинної олії, що на 33% більше ніж роком раніше. При цьому експорт соняшникової олії збільшився на 25%, до рекордних для РФ 3,84 млн т.

Відзначимо, що традиційно, до початку російського військового вторгнення і блокування росіянами українського морського експорту, Індія була найбільшим ринком збуту для українських виробників соняшникової олії. Так, приміром, в [2019-2020 МР](#) Україна експортувала морським шляхом 6,6 млн т рослинної олії, з яких 5,3 млн т складала олія соняшникова. 33% соняшникової олії (тобто 1,75 млн т) було відправлено саме до Індії.

Раніше повідомлялося, що в 2022 році росія збільшила свою частку у світовому експорті продукції АПК з 1,9% до 2,1% та піднявшись з 18-го на 17-й рядок у рейтингу. Основним експортним товаром були зернові, на яких країна-агресор в 2022 році заробила 13 млрд дол.

https://cfts.org.ua/news/2023/09/25/rosiya_vdvichi_narostila_eksport_oli_do_indi_76580

Чому деякі західні бренди досі не йдуть з Росії

Проте сотні іноземних компаній продовжують працювати у Росії чи продавати там свою продукцію. KSE каже, що 1400 компаній досі ведуть бізнес у тій чи іншій формі всередині країни; за підрахунками CELI, це роблять близько 500 компаній.

Впізнаване ім'я у списку KSE - американська корпорація PepsiCo. На початку вересня Національне агентство України з питань запобігання корупції звинуватило багатонаціонального гіганта з виробництва безалкогольних напоїв у тому, що він продовжує виробляти харчові продукти в РФ, попри припинення виробництва Pepsi-Cola, 7Up та Mirinda.

Технологічні й фінансові гіганти, зокрема китайська фірма Alibaba, також продовжують вести там бізнес, як і британсько-шведська фармацевтична фірма AstraZeneca. Авіакомпанії, зокрема Emirates, China Eastern та Air Serbia, як і раніше, відкрито рекламують рейси до Росії на своїх сайтах. А індійська нафтопереробна корпорація Chennai Petroleum й поготів планує подвоїти обсяг перероблення російської нафти.

Критики компаній, що залишилися в Росії, зокрема засновник Інституту з питань лідерства при Єльському університеті Джеффри Зонненфельд, називають їх жадібними і навіть учасниками російського вторгнення. Але припинити діяльність у країні з такими серйозними наслідками для бізнесу - непросто. Деякі підприємства залишаються через відсутність тиску або реальну загрозу для існування бізнесу. Інші вважають, що залишитись – це найгуманніший варіант для їхніх споживачів. Попри величезний тиск з боку споживачів і влади, компанії вирішують продовжувати бізнес у Росії з різних причин. Найпростіший – платоспроможність. Зростання прибутків і збереження частки ринку є критично важливими для будь-якої фірми, особливо тієї, що залежить від російських споживачів.

Андреас Раше з Копенгагенської бізнес-школи наводить приклад німецького виробника шоколаду Ritter Sport, який пообіцяв припинити інвестиції та рекламу в Росії, але досі продає там свою продукцію. "7% їхнього сукупного доходу припадає на РФ, - пояснює він. – Відмова від російського ринку потенційно може їм дуже зашкодити".

Раше посилається на закон, ухвалений Кремлем наприкінці 2022 року, який, по суті, вимагає, щоб усі іноземні компанії, які хочуть продати свої активи в Росії, проходили оцінку російською державною агенцією, а потім продавали свої активи з дисконтом до 50%. Деякі компанії, такі як Heineken, пішли на це. Але інші підприємства, за словами Раше, не готові до таких серйозних фінансових ударів. Крім того, додає він, на іноземні компанії часто полюють російські олігархи. "Досить багато фірм стикаються з цим", - каже фахівець.

Навіть ті, що залишилися, ризикують опинитися під тиском Кремля. Так РФ конфіскувала російські дочірні компанії виробника йогуртів Danone і пивної компанії Carlsberg, які були в процесі продажу своїх російських активів. Згідно з розпорядженням, яке підписав Володимир Путін, вони перейшли до "тимчасового управління" держави. Також російські підрозділи двох енергетичних компаній - німецької Uniper і Fortum з Фінляндії - перейшли під державний контроль РФ. Засновник Інституту з питань лідерства при Єльському університеті Джеффри Зонненфельд вважає, що компанії, які вирішили залишитися в Росії, врешті-решт зіткнуться з різким негативним ставленням з боку громадськості.

Він порівнює це з часами Третього рейху. "Коли війна закінчиться, на них дивитимуться, як на нацистських посібників". Американська транснаціональна корпорація IBM, яка свого часу співпрацювала з нацистським урядом Гітлера, сьогодні має ринкову капіталізацію у 134 млрд доларів. А перший виробник так званого "народного автомобіля" Гітлера Volkswagen є найбільшою автомобільною групою у світі. Що ж до війни в Україні, то Раше вважає, що довгострокові наслідки для компаній, які залишилися в Росії, залежать від схильності інвесторів до ризику. Зрештою їхні активи можуть конфіскувати, як це було з Carlsberg і Danone. Якщо ж війна перекинеться вглиб Росії, то під перехресним вогнем можуть опинитися працівники, заводи та інша власність. Підприємства ж можуть зіткнутися з негативною реакцією з боку споживачів по всьому світу. Численні бойкоти, спрямовані на те, щоб спонукати іноземні компанії йти з Росії, часто привертають негативну увагу. Проте, на думку Раше, деякі підприємства можуть пережити шторм, а фінансові наслідки для компаній, що потрапили в скандали, зазвичай недовговічні.

<https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c3g7gnen4zgo?xtor=AL-73-%5Bpartner%5D-%5Bukr%5D-%5Bheadline%5D-%5Bukrainian%5D-%5Bbizdev%5D-%5Bisapi%5D>

Nestle, яка не виходить з Росії, планує зростання обсягів виробництва в Україні

Компанія Nestle має намір у 2024 році збільшити обсяг виробництва в Україні. Про це повідомив CEO Nestle в Україні та Південно-Східній Європі Алессандро Дзанеллі в кулуарах конференції Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА), передає "Інтерфакс-Україна".

За його словами, у 2022 році Nestle розпочала будівництво нової фабрики на Волині вартістю 42 млн EUR за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) поруч з уже наявною. Нова фабрика вироблятиме вермішель швидкого приготування та інші продукти харчування. Дзанеллі зазначив, що в грошовому виразі цього року Nestle в Україні вже вийшла на стійке двозначне зростання за середнього зростання в секторі FMCG близько 17%. Він додав, що відновився і збільшується експорт. Так, на Львівській фабриці, яка виробляє, зокрема, й продукцію ТМ "Світоч", його зростання сягнуло 20% до минулого року, переважно за рахунок постачання кави до Болгарії, а також кондитерської продукції. На Волинській фабриці, що виробляє продукти кулінарії, соуси та кетчупи, експорт зріс приблизно на 5%.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/25/704728/>

✚ Грузія входить у гарячу осінь: як відмова від санкцій змушує Тбілісі готуватися до протестів

Новий гучний скандал у Грузії розпочався 14 вересня, коли стало відомо, що [під санкції США потрапив колишній генпрокурор країни Отар Парцхаладзе](#).

Парцхаладзе вважають особою, наближеною до засновника правлячої партії "Грузинська мрія" та де-факто керівника країни Бідзіни Іванішвілі. Через це він вже потрапив під українські санкції. За даними Держдепу, колишній грузинський генпрокурор має також громадянство РФ (його названо "російським олігархом грузинського походження"), його звинувачують у тому, що він працював на російську ФСБ, впливаючи "на грузинське суспільство та політику на користь Росії". Парцхаладзе є власником 50% акцій двох консалтингових компаній у Росії (Moscow Business Brokerage та Interntionl Business Corporation), які мають безпосереднє відношення "до ухилення від санкцій та розширення можливості Росії вести війну проти України".

У випадку Парцхаладзе йдеться про необхідність заморожування його активів, заборони на обслуговування у банках Грузії, а разом із тим – позбавлення грузинського громадянства (в країні заборонено подвійне громадянство з РФ). Деякий час у Службі держбезпеки обмежувалися заявою, що вивчають це питання. А депутати "Грузинської мрії" заявляли, що не отримали від США достатніх доказів для підтвердження звинувачень на адресу колишнього генпрокурора.

А потім у Нацбанку Грузії вирішили відмовити Сполученим Штатам. Регулятор прийняв рішення, згідно з яким для поширення міжнародних санкцій на громадян Грузії необхідно отримання вироку грузинського суду, якій підтвердить справедливість цих звинувачень.

Зважаючи на те, що люди, яких звинувачують у приватизації судової системи Грузії, самі перебувають під санкціями США, очікувати таких рішень від судів Грузії було б дещо наївно.

На знак протесту проти цього рішення у відставку подали кілька топ-менеджерів Нацбанку, включно з двома заступниками його голови.

Але найголовнішою сенсацією стало рішення комерційних банків, які заявили, що будуть дотримуватися санкцій США навіть без наказу Нацбанку (це рішення підтримали навіть у банку, що належить Бідзіні Іванішвілі). Таке рішення фінустанов, по суті, врятувало Грузію від потрапляння під санкції – варіант з відключенням Грузії від системи Swift за таких обставин виглядає як крайній, але цілком можливий захід.

<https://www.euointegration.com.ua/articles/2023/09/25/7170099/>

✚ АРМА розшукало активи українського експолітика, який є засновником чотирьох діючих товариств

Нацагентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) виявило активи та рахунки в банках колишнього українського політичного діяча. Про це повідомляє пресслужба Нацагентства, передає Укрінформ.

«На виконання запиту Міністерства юстиції України працівники АРМА виявили та розшукали активи та рахунки, відкриті у банківських установах, на ім'я підсанкційної особи. А саме: українського експолітика, який ймовірно причетний до вчинення протиправних дій проти основ національної безпеки та територіальної цілісності України», - йдеться в повідомленні.

Зазначається, що АРМА встановило, що ця особа, за даними державних реєстрів, є засновником 4 діючих українських товариств та кінцевим бенефіціарним власником 11 підприємств. Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну ця особа перереєструвала свій бізнес на тимчасово окупованих територіях за російським законодавством та ймовірно почала співпрацювати з окупантами, надаючи їм матеріальну підтримку.

За даними Нацагентства, загалом було виявлено 2 об’єкти житлової та 9 – нежитлової нерухомості, 3 земельні ділянки, 1 автомобіль. Крім того, на рахунках особи зберігається 116,065 тис. дол. Частка у статутних капіталах компаній становить 339,999 млн грн. Інформація про виявлені активи направлена до Міністерства юстиції України для подальшого їх стягнення в дохід держави, відповідно до порядку, визначеного Законом України «Про санкції».

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3765835-arma-rozsukalo-aktivi-ukrainskogo-ekspolitika-akij-e-zasovnikom-cotiroh-diucih-tovaristv.html>

24 вересня 2023 року

War crimes dossier to accuse Russia of deliberately causing starvation in Ukraine

Юристи-правозахисники, які співпрацюють з прокуратурою України, готують досє військових злочинів для подання до Міжнародного кримінального суду (МКС), звинувачуючи Росію в навмисному спричиненні голоду під час конфлікту, який тривав 18 місяців.

Мета полягає в тому, щоб задокументувати випадки, коли російські загарбники використовували голод як зброю війни, надавши докази для того, щоб МКС розпочав перше судове переслідування такого роду, яке могло б висунути звинувачення російському президенту володиміру [путіну](#). Юсуф Сайед Хан, старший юрист юридичної фірми Global Rights Compliance, сказав, що «введення продовольства у зброю відбувалося в три етапи», починаючи з початкового вторгнення, коли українські міста були обложені, а постачання продовольства припинено.

Друга фаза включає знищення запасів їжі та води, а також джерел енергії по всій Україні під час бойових дій, які адвокат назвав «об’єктами, необхідними для виживання цивільного населення». Такі міста, як Миколаїв на півдні, залишилися без питної води на початку конфлікту після того, як російські війська захопили насосну станцію, яка її постачала. Решта мешканців були змушені покладатися на воду, яку доставляли щодня, щоб вони могли безпечно пити та митися.

Третій елемент – спроби Росії запобігти або обмежити експорт українського продовольства. «Тоді ми бачили, як Росія атакувала зернові комплекси на Дунаї та грала м’язами в Чорному морі», — сказав Хан, посилаючись на повідомлення українських чиновників про те, що наприкінці липня та на початку серпня було знищено 270 000 тонн продуктів харчування. Свіжі звинувачення в тому, що Росія намагалася заморити голодом українців, особливо емоційні в світлі історії двох країн: у 1932-33 роках мільйони померли від голоду під час Голодомору, [примусового](#) голоду, спричиненого радянським урядом Йосипа Сталіна.

Але після ухвалення резолюції Ради Безпеки ООН у 2018 році, яка засудила використання голодування як зброї війни, і перегляду Римського статуту МКС у 2019 році, щоб розширити тип справ, які можуть бути принесеним. Частина зусиль юристів полягатиме в тому, щоб ідентифікувати злочинців, у тому числі чи вимагати висунути звинувачення Путіну, як це сталося в березні, коли МКС видав ордер на арешт [президента](#) за нагляд за «незаконною депортацією» українських дітей до Росії з окупованих територій. під час війни.

Подібне можна стверджувати щодо злочинів, пов’язаних із голодом, сказав Хан. «Путін може нести відповідальність за вчинення дій безпосередньо, спільно з іншими та/або через інших», — стверджував він, а також за неспроможність здійснювати належний контроль над російськими військовими чи іншими особами, звинуваченими в конкретних кримінальних діях.

<https://www.theguardian.com/world/2023/sep/24/war-crimes-dossier-to-accuse-russia-of-deliberately-causing-starvation-in-ukraine>

✚ The Russians Are Making Their First New Tank Turbines In 30 Years, Likely Signaling A Very Long War

Завод «Уралвагонзавод» в Омську (Сибір) не виготовляв новий корпус Т-80 з 1991 року. Робота над турбіною ГТД-1250 для Т-80 на Калузькому заводі також простоювала протягом десятиліть після розпаду Радянського Союзу. Майже 30 років російська армія поповнювала парк Т-80 старими відремонтованими корпусами і двигунами. Ці корпуси та двигуни, очевидно, починають виснажуватися, оскільки втрати російських танків в Україні перевищують 2000. Для контексту, коли Росія розширила війну проти України в лютому 2022 року, у всіх російських збройних силах було лише близько 3000 активних танків.

Уралвагонзавод виробляє лише кілька десятків нових Т-72Б3 і Т-90М щомісяця: надто мало, щоб забезпечувати хороші щомісячні втрати танків у середньому сотні чи більше. Тому влітку 2022 року Кремль почав виводити зі сховищ сотні Т-62 зразка 1960-х і Т-54 і Т-55 зразка 50-х років. Але Т-62 і Т-54/55, а також трохи менш старовинні бойові резервні [Т-72 «Урал»](#) і Т-80Б — це тимчасовий проміжок. Деякі отримують нову оптику та додаткову броню; багато хто цього не робить. Щоб підтримувати військові зусилля протягом третього, четвертого чи п'ятого років, російським збройним силам потрібні нові танки. Їх багато.

Тому не було нічого дивного, коли Олександр Потапов, генеральний директор «Уралвагонзаводу», оголосив, що його фірма відновить виробництво 46-тонних тримісних Т-80 «[з нуля](#)». Це величезне підприємство. Хоча на заводі в Омську все ще зберігаються десь основні інструменти для Т-80, він також повинен реагувати на сотні постачальників, щоб виготовити десятки [тисяч компонентів](#), необхідних для складання Т-80. У тому числі і газотурбінний двигун.

Під час початкового виробництва Т-80 між 1975 і 2001 роками Калуга побудувала тисячі GTD-1000 потужністю 1000 кінських сил і GTD-1250 потужністю 1250 кінських сил для цього типу. Тисяча і більше коней — це велика потужність для 46-тонного танка: український Т-64БВ важить 42 тони, але має порівняно анемічний дизель на 850 кінських сил.

Роботи на Калузькому турбінному заводі є переконливим свідченням того, що росіяни серйозно налаштовані на будівництво нових танків. Швидко це, звичайно, не відбудеться. Але це не обов'язково. Уралвагонзаводу можуть знадобитися місяці, а то й рік чи більше, щоб повністю підготуватися до випуску нових модернізованих Т-80.

<https://www.forbes.com/sites/davidaxe/2023/09/24/the-russians-are-making-their-first-new-tank-turbines-in-30-years-likely-signaling-a-very-long-war/?ss=aerospace-defense&sh=7620ba650c79>

✚ Russia dodges G7 price cap sanctions on most of its oil exports

Майже три чверті всіх морських потоків російської сирої нафти в серпні проходили без західного страхування, важеля, який використовувався для забезпечення ліміту ціни на нафту G7 у 60 доларів за барель, згідно з аналізом даних про доставку та страхування, проведеним Financial Times. Відповідно до даних аналітичної компанії Kpler і страхових компаній, це приблизно на 50 відсотків більше, ніж цієї весни. Зростання означає, що Москва стає все більш вмілою в обході ліміту, що дозволяє їй продавати більше своєї нафти за цінами, ближчими до міжнародних ринкових. Київська школа економіки (KSE) підрахувала, що постійне зростання цін на нафту з липня в поєднанні з успіхом Росії у зниженні знижки на власну нафту означає, що нафтові доходи країни, ймовірно, зростуть щонайменше на 15 мільярдів доларів на 2023 рік.

Ця зміна є подвійним ударом для зусиль Заходу обмежити доходи Росії від продажу нафти, які складають найбільшу частину бюджету Кремля, після її повномасштабного вторгнення в Україну. Більша частка російської нафти продається за межами обмеження, але зростання незалежності Москви як продавця збіглося з сильним зростанням цін на нафту, які цього тижня вперше за 13 місяців перевищили 95 доларів за барель. Незважаючи на те, що російський нафтовий

сектор все ще стикається з кількома серйозними проблемами, включаючи заяви про дефіцит на внутрішньому ринку нафтопродуктів і падіння обсягів експорту в цілому, цифри все ще свідчать про те, що більше доходів від нафти надходитиме у військову скриньку Кремля.

Цього тижня Росія заборонила експорт дизельного та іншого палива, що стало значним кроком одного з найбільших світових продавців дизельного палива. Цей крок викликав побоювання, що російський президент намагається підірвати ринок нафти, як це було з природним газом, спровокувавши енергетичну кризу минулого року. У той час як ЄС і США в основному заборонили імпорт російської нафти, обмеження ціни G7 було розроблено для того, щоб російська нафта надходила на світові ринки. Мета полягала в тому, щоб запобігти скороченню поставок і економічному та політичному стрибку цін. Надання західних послуг, таких як доставка чи страхування, дозволено за обмеженням ціни, але лише якщо російська нафта продається за ціною менше 60 доларів за барель. Оскільки колись Росія залежала від західних послуг для доставки своєї нафти на ринок, G7 підрахувала, що Москва не матиме іншого вибору, окрім як підкоритися.

Коли в грудні минулого року було вперше запроваджено обмеження цін G7, російська нафта спочатку впала до 40 доларів США за барель. Москва була змушена запропонувати знижки, оскільки намагалася перенаправити мільйони барелів, які колись призначалися в Європу, новим клієнтам в Азії, при цьому все ще сильно залежаючи від західних транспортних послуг. Вчені з KSE підраховали, що з лютого 2022 року санкції, обмеження та виведення з Росії коштували 100 мільярдів доларів доходів від експорту нафти. Проте Росія створила так званий «темний флот» нафтових танкерів, здатних працювати без західного страхування чи інших послуг. Це дозволило Москві отримати вищі ціни на свою нафту, оскільки світовий ринок зтягнувся. Середня ціна основного російського експортного сорту Urals з липня піднялася вище 60 доларів за барель.

Частково падіння підтримуваного Заходом судноплавства є результатом настороженості з боку судовласників і страховиків, навіть якщо вони отримують так звані «довідки», що нафта, яку вони транспортують, продається менше ніж за 60 доларів за барель. У травні Росія експортувала близько 3 мільйонів барелів на день нафти Urals і ESPO морем на комбінації суден із західним і незахідним страхуванням. У серпні ця загальна сума впала приблизно до 2,5 млн барелів на добу, причому падіння відбулося через застраховані західні судна, які того місяця перевезли лише 626 000 барелів на добу — менше половини обсягу, який вони транспортували в травні. Заборона на експорт дизельного палива, оголошена в четвер, може тимчасово вдарити по доходах Росії, але може призвести до підвищення цін за менші обсяги.

<https://www.ft.com/content/cad37c16-9cbd-473c-aa2f-102c21393d2e>

Під тиском світової ізоляції: що відомо про кризу на автомобільному та авіаційному ринках в Росії?

Згорнути частину виробництва довелося навіть найбільшому у РФ виробнику легкових машин "АвтоВАЗу". Зараз, за великим рахунком, на конвеєрі лишилися лише дві застарілі моделі — "Нива" та Granta. Принаймні, про це свідчить офіційний сайт бренду "Лада", на якому в наявності лише ці дві моделі. Компенсувати втрату світових виробників Росія намагається шляхом "власного" виробництва. Так, наприклад, країна реанімувала бренд "Москвич". Але в результаті виявилось, що це китайські автомобілі JAC з російськими "шевронами". Моделі цього китайського бренду відомі бюджетними матеріалами та низькою якістю.

А ось збирати сучасні автомобілі завод в Тольятті не може, адже всі вони були побудовані на базі моделей Renault, яка до повномасштабної війни контролювала завод. З початком російської агресії проти України, як і всі інші світові автогіганти, компанія пішла з російського ринку.

Ті ж автомобілі, які досі випускаються в Росії, не відповідають сучасним вимогам безпеки. І це вже дасться взнаки на аварійній ситуації в країні. За даними дорожньої автоінспекції РФ, з

початку року кількість ДТП в Росії зросла майже на 4%. За пів року на російських дорогах загинуло 6 тисяч людей. Через відсутність сервісу у російських авіаліній вже почалися проблеми в небі. Одна з останніх — вимушена посадка літака авіакомпанії Red Wings, який летів з Туреччини до Єкатеринбурга. У лайнера відмовив двигун. І пілоти вимушені були екстрено сідати в Казахстані. За тиждень до цього подібна історія сталася у Новосибірській області. Тоді пасажирський Airbus A320, який компанія "Уральські авіалінії" брала в лізинг, але не повернула власнику, сів прямо в полі. А найцікавіше те, що цей літак вирішили не ремонтувати, а розібрати на запчастини. Керівництво перевізника дійшло висновку, що транспортування літака обійдеться їй надто дорого, а тому є абсолютно безперспективним.

<https://ukrayina.pl/ukrayina/7,183470,30221154,1055-1110-1076-1090-1080-1089-1082-1086-1084.html>

Російський золотий запас почали масово вивозити в Азію

З Росії вивозять золото у величезних кількостях через Об'єднані Арабські Емірати. У 2022 році з РФ через ОАЕ вивезли 96,4 т золота, це більше, ніж робить будь-яка інша країна світу.

Це приблизно 1/3 річного видобутку золота в РФ і більш ніж 15-кратне збільшення річного імпорту золота з Росії в ОАЕ. Російський економічний аналітик Анатолій Несміян [зазначає](#), що відбувається справжнє розграбування Росії і втрата “народного надбання”.

У своєму Telegram-каналі він підкреслює, що, коли режим Путіна остаточно згниє і завалиться, росіяни виявлять зникнення в невідомому напрямку золотого запасу країни, а також інших негрошових активів і музейних експонатів. “Коли цей режим остаточно згине, я думаю, що, як і раніше, ми раптом дізнаємося, що в країні раптово незрозуміло куди зник золотий запас, скарби Алмазного фонду та інше “народне надбання” на кшталт світових шедеврів із музейних запасників. Хіба що замість поняття “золото партії” буде введено поняття “золото Путіна”. Ну, або якось іще”, – пише він.

<https://enovosty.com/uk/news-ukr/news-finance-ukr/full/2409-rosijskij-zolotij-zapas-pochali-masovo-vivoziti-v-aziyu>

У 2024 році військові витрати Росії перевищать соціальні

Частка військових видатків у проекті федерального бюджету на 2024 рік зросте до 10,8 трлн рублів з 6,4 трлн рублів цього року - або до 6% з 3,9% ВВП, повідомляє Bloomberg, що ознайомилося з проектом. Військові витрати значно перевищать витрати за статтею "соціальна політика" - за якою зокрема виплачують пенсії та різні соціальні допомоги. 2024 року це відбудеться вперше за останні десятиліття. При цьому очікується, що витрати на соціальну політику зростуть на 1 трлн. рублів - до 7,5 трлн. Витрати на засекречені або приховані статті, як очікується, зростуть майже вдвічі - до 11,1 трлн. рублів з 6,5 трлн. у 2023 році. Це близько 30% загального обсягу бюджетних видатків. Доходи бюджету оцінюються в 35 трлн рублів (на 22% вище за рівень 2023 року). При цьому дефіцит, як очікується, скоротиться вдвічі: з 1,8% ВВП 2023 року до 0,9%. Нафтогазові доходи повинні зрости до 11,5 трлн. рублів, або майже на чверть.

Проект має бути схвалений обома палатами парламенту, після чого буде передано на підпис президенту. Чинний закон про федеральний бюджет на 2023-2025 роки передбачає високу частку військових витрат. Так основні статті покривають національну оборону та внутрішню безпеку – загальні витрати на силові витрати перевищують соціальні. Минулої осені влада прогнозувала дефіцит бюджету на 2023 рік на рівні 2,9 трлн рублів (або 2% ВВП). Але лише за підсумками січня-квітня він становив рекордні 3,4 трлн рублів. Це викликало сумніви, чи зможуть витрати бути покриті за рахунок резервів. Зараз російська влада припускає, що за підсумками року бюджет

може бути виконаний з дефіцитом на рівні початкового плану в 2% ВВП — у тому числі за рахунок зростання нафтогазових доходів.

https://ukrrudprom.com/news/V_2024_godu_voennie_rashodi_Rossii_previsyat_sotsialnie.html

Грузія відмовила авіакомпанії Росія в дозволі на польоти

Причиною такого рішення Агентства цивільної авіації Грузії є те, що авіакомпанія Росія перебуває у чорному списку Євросоюзу. В Агентстві цивільної авіації Грузії повідомляють, що авіакомпанія вже двічі зверталася із заявками, але безуспішно, пише News Georgia.

Перша відмова була ще 16 травня за заявкою на виконання рейсів за маршрутом Москва – Тбілісі – Москва. Другу відмову російський перевізник отримав 14 вересня. Йшлося про рейси Москва – Тбілісі – Москва, Москва – Батумі – Москва і Санкт – Петербург – Тбілісі-Санкт-Петербург. Причиною такого рішення Агентства цивільної авіації Грузії є те, що авіакомпанія Росія перебуває у чорному списку Євросоюзу. “Відповідно, регулярні авіаперевезення у напрямку Грузії зазначена авіакомпанія не здійснюватиме. Польоти між Грузією та РФ виконуються і виконуватимуться надалі лише тими авіакомпаніями, які не входять до чорного списку ЄС”, йдеться у повідомленні авіарегулятора.

<https://newsyou.info/2023/09/gruziya-vidmovila-aviakompani%d1%97-rosiya-v-dozvoli-na-poloti>

23 вересня 2023 року

Без механізму притягнення винних злочин агресії не буде реальним для міжнародного права - Кориневич

Про це посол з особливих доручень МЗС Антон Кориневич сказав під час лекції в Гаазі на тему “Притягнення до відповідальності за злочин агресії проти України”, повідомляє кореспондент Укрінформу. “Я вважаю, що в цей момент, коли існує російська агресія проти України, яка визнана агресією в резолюціях Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, практично всіма ключовими міжнародними організаціями світу, якщо ми не матимемо механізму притягнення до відповідальності винних у злочині агресії, то злочин агресії більше не буде реальним поняттям в міжнародному праві. Він залишиться у підручниках, в докторських дисертаціях, в студентських роботах, але цей злочин ніколи не стане реальним для міжнародного права”, - сказав він. “Одна з них стосується створення спеціального трибуналу на основі угоди між Україною та Організацією Об'єднаних Націй з відповідною резолюцією ГА ООН, яка б зобов'язала генерального секретаря укласти таку угоду. У такому випадку трибунал буде суто міжнародним, він матиме міжнародну правосуб'єктність, він не буде частиною правової системи чи юрисдикції однієї держави, а отже це підвищує ймовірність того, що він може бути ефективним варіантом. Коли ми говоримо про це, ми маємо на увазі, що такий трибунал зможе подолати як імунітет посадових осіб держави, так і персональні імунітети найвищих посадових осіб або так званої "трійки" - глави держави, глави уряду і міністра закордонних справ”, - пояснив він.

Інший варіант, який також обговорюється - інтернаціоналізований трибунал з міжнародними елементами, основи якого лежать в національній юрисдикції України і який організовується на основі українського законодавства, але з достатньою кількістю міжнародних елементів. “Цими елементами можуть бути, наприклад, переміщення суду до третьої держави, міжнародні судді, міжнародні прокурори та існує ще багато інших можливостей для включення міжнародних елементів. Певні наші друзі та партнери підтримують варіант А, а інші підтримують варіант Б”, - указав Кориневич. “Спеціальний трибунал, якщо він буде створений з мандатом переслідувати осіб, державних службовців, які зазвичай мають функціональний імунітет

на злочин агресії, - це шлях, яким треба йти. Але тільки за умови правильного методу його створення, якщо він буде створений за широкої підтримки міжнародної спільноти. Тому я вважаю, що треба поєднати широку політичну підтримку, яка засуджує злочин агресії, із зобов'язанням міжнародного співтовариства співпрацювати у разі порушення норм міжнародного права. Якщо це буде підтримано широкою більшістю членів Генеральної Асамблеї, то, безумовно, спеціальний трибунал зможе прогресивно сприяти розвитку міжнародного права шляхом позбавлення функціонального імунітету осіб, підозрюваних у скоєнні злочину агресії. За допомогою такого спеціального трибуналу ми вже будемо на півдорозі до притягнення до відповідальності за злочин агресії”, - сказав він.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3765004-bez-mehanizmu-pritagnenna-vinnih-zlocin-agresii-ne-bude-realnim-dla-miznarodnogo-prava-korinevic.html>

Російський мільярдер не зміг довести суду, що продав частку у підсанкційному активі

Основний акціонер компанії «Северсталь» [Олексій Мордашов](#) не зміг переконати Європейський суд у тому, що продав у 2022 році частку компанії «Севергрупп», що належить йому, в банку «росія» на ринкових умовах і незалежному від неї покупцю. Це впливає з опублікованого рішення суду, яке відбулося у Люксембурзі.

У березні цього року Європейський суд запропонував Мордашову, який намагався домогтися зняття з нього західних санкцій, зокрема, надати справжні докази або витяг з реєстру акціонерів банку «росія» із зазначенням точної дати передачі 5,48% акцій у банку заявником або компанією «Севергрупп», що належить йому, та особи одержувача або одержувачів.

У відповідь на цей запит заявник подав відредаговані документи компанії «Севергрупп», в яких, однак, не було вказано одержувача, вказав суд. У тексті рішення суду зазначено, що вартість угоди становила 600 млн. рублів (близько 5,8 млн. євро), у той час як на 1 березня 2014 капітал банку «росія» становив 45,2 млрд. рублів (близько 908 млн. рублів). євро), а дохід – 125,2 млрд. рублів (близько 2,5 млрд. євро). Угода була закрита 21 липня 2022 року.

«Це свідчить про те, що продані акції, ймовірно, були продані за набагато меншою ціною, ніж їхня реальна вартість. Ця обставина, а також відсутність будь-яких згадок про особу одержувача, знижує доказову цінність даних документів, оскільки вони не дозволяють встановити, що передача цього пакету акцій була здійснена третій особі, яка не залежить від заявника», — йдеться у рішенні суду. Крім того, суд довів, що Мордашов «отримує вигоду зі своїх зав'язків із російською владою», що також стало причиною відмови зняти з нього санкції. Так, йдеться у рішенні суду, він є головою ради директорів компанії «Севергрупп», колишнього акціонера банку «росія», «який вважається особистим банком високопосадовців» у рф. Цей же банк відкрив філії у Криму та Севастополі після приєднання Криму, нагадав суд.

«Рада ЄС могла, не помиляючись в оцінці, вважати, що існують конкретні докази того, що банк «росія» [був] особистим банком вищих посадових осіб російської федерації, включаючи її президента, який, таким чином, користувався фінансовою підтримкою цього банку», – йдеться у рішенні Європейського суду. По-друге, у рішенні згадується, що «Севергрупп» володіло значними пакетами акцій «Національної Медіа Групи» (НМГ), яка контролює телеканали, які активно підтримують політику російського уряду щодо ситуації в Україні. І, по-третє, зазначається, що «Севергрупп» володіє компанією «Силовые машини», яка відповідає за продаж чотирьох вітряних турбін у Криму.

<https://sprotyv.info/obshchestvo/rosijskij-milyarder-ne-zmig-dovesti-sudu-shho-prodav-chastku-u-pidsankcziynomu-aktivi/>

Стало відомо про вплив війни РФ проти України на економіку Європи

Війна Росії проти України сповільнила економічний ріст і підштовхнула інфляцію до всієї Європи. Найгірші наслідки ще попереду. Про це повідомляє Reuters із посиланням на дослідження Швейцарського національного банку. Відколи Росія вторглася в Україну у лютому 2022 року, у Європі спостерігалася зростання цін на енергоносії, потрясіння на фінансових ринках та різке скорочення економік Росії та України.

Аналіз впливу війни на економіку Німеччини, Великобританії, Франції, Італії та Швейцарії показує, що у четвертому кварталі 2022 року обсяг виробництва був би на 0,1-0,7% вищим, якби Москва не напала на Київ. Інфляція у кожній із країн була б на 0,2-0,4% нижчою, йдеться у повідомленні. "Негативні наслідки війни, ймовірно, будуть набагато серйознішими у середньостроковій та довгостроковій перспективі, особливо щодо реальної економіки. Через один-два роки цей ефект, ймовірно, буде приблизно вдвічі більшим", - йдеться у доповіді.

Німеччина виявилася країною, що найбільше постраждала, зазначили у Швейцарському національному банку. У четвертому кварталі 2022 року її ВВП був би на 0,7% вищим, а інфляція була б на 0,4% нижчою за четвертий квартал 2022 року, якби Росія не вторглася до України.

Значно постраждала також Велика Британія: обсяг економічного виробництва скоротився на 0,7%, а інфляція зросла на 0,2%. Без війни у Франції інфляція була б на 0,3% нижчою, а ВВП – на 0,1% вищим, тоді як в Італії інфляція була б на 0,2% нижчою, а ВВП – на 0,3% вищим. Без війни ВВП Швейцарії був би на 0,3% вищим, а інфляція – на 0,4% нижчою.

<https://toneto.net/news/kultura/stalo-v--domo-pro-vpliv-v--yni-rf-proti-ukra--ni-na-ekonom--ku--vropi>

Інформація щодо поточних втрат рф внаслідок санкцій, станом на 23.09.2023

За підсумками 2023 року видобуток газу в росії знизиться на 5%, до 642 млрд куб м, експорт трубопровідного газу – на 26%, до 97 млрд куб м, а експорт ЗПГ зросте на 1,2%, до 33,3 млн тон.

У 2024 році в росії підвищать тарифи на газ для громадян. Оптові тарифи на газ для населення з липня 2024 року будуть збільшені на 11,2%, а з липня 2025 року — ще на 8,2%, впливає із прогнозу, який опублікувало Мінекономіки рф. Накопиченим підсумком за два роки газ подорожчає для громадян на 20%, а з початку війни — на 34%: минулого року тарифи індексували двічі — на 3% у липні та на 8,5% у грудні. 2023 року індексація не проводилася. Комунальні платежі збільшаться на 9,8%. З 1 грудня в росії на 10,75% підвищаться тарифи на вантажні та пасажирські залізничні перевезення. У 2025 та 2026 роках підвищення становитиме понад 7%.

<http://ukrpohliad.org/economics/informatsiya-shhodo-potochnyh-vtrat-rf-vnaslidok-sanktsij-stanom-na-23-09-2023.html>

Санкції є недосконалими, але вони завдають шкоди економіці РФ, - американський експерт Фрід

Колишній координатор Державного департаменту США з питань санкцій Деніел Фрід нагадав, що санкції проти радянської економіки також були непослідовними та недосконалими, але радянська економіка все ж не витримала їх. Про це він сказав у програмі "Студія Захід з Антоном Борковським" на телеканалі "Еспресо". "Санкції справді можна посилити, але жодні санкції ніколи не будуть працювати ідеально. Завжди може бути ухилення від санкцій. Однак це не означає, що вони не працюють. Недосконалі санкції - це реальність, але вони можуть завдавати шкоди російській економіці, що, зрештою, вони й роблять. Тож ми повинні посилювати санкційний тиск. Нещодавно я написав статтю, в якій запропонував, як це зробити. В основному йдеться про фінансові санкції", - підкреслив Фрід.

За його словами, потрібно ще ефективніше управляти ціновими обмеженнями на нафту, а також переслідувати тих, хто здійснює постачання заборонених технологій до Росії. "Так, все це складно, недосконало і потребує часу, але ми повинні це робити. Не забуваймо про досвід радянської економіки. Санкції проти радянської економіки були непослідовними й недосконалими, але радянська економіка все ж не витримала. Ми не повинні забувати цей досвід", - зауважив Фрід.

<https://espresso.tv/nedoskonali-sanktsii-tse-realist-ale-voni-zavdayut-shkodi-ekonomitsi-rf-amerikanskiy-ekspert-frid>

22 вересня 2023 року

🚩 ‘You could fill a museum with it’: the \$963m Roman Abramovich art collection revealed

The Guardian може розповісти, що під час надзвичайних витрат, які тривають майже десять років, Абрамович і його колишня дружина, американська колекціонерка Даша Жукова, придбали, на думку експертів, одну з найбільш значущих приватних колекцій сучасного мистецтва, коли-небудь зібраних колекцію з понад 300 експонатів, вартість яких експерти олігарха оцінили майже в 1 мільярд доларів. «Цим можна наповнити музей; це приголомшлива колекція», — сказав Ендрю Рентон, професор кураторства Голдсмітс Лондонського університету. «Це не вульгарна колекція нуворишів; демонструє дуже хороший смак. Якщо у вас є достатньо грошей, ви можете купити шматок історії». Подробиці стали відомі завдяки [Oligarch Files](#), витоку з [кіпрської офшорної постачальника фінансових послуг MeritServus](#), проаналізований у співпраці з OCCRP та іншими міжнародними медіа-партнерами. MeritServus був введений під санкції урядом Великої Британії в квітні після того, як Guardian повідомила про його роботу на Абрамовича та інших олігархів.

Файли розкривають колекцію, яка каталогізує історію сучасного мистецтва, що включає твори найбільших російських, європейських та американських майстрів. Твори Моне та Мондріана, Матісса та Пікассо, російських модерністів, таких як Наталія Гончарова та Вера Роклайн, зразки сюрреалістичних полотен Магрітта та смілива добірка абстрактних робіт.

За кілька днів до того, як [Росія](#) вторглася в Україну, як свідчать документи, інтерес Абрамовича до трасту, якому в кінцевому рахунку належали частки, зменшився, залишивши Жукову мажоритарним бенефіціаром, завдяки акту, підписаному довіреними особами. Договір не вимагав відома або згоди Жукової і, як вважається, впливає з умов її розлучення з Абрамовичем у 2016 році. Він набув чинності в лютому 2022 року, лише через кілька днів після того, як уряд Великої Британії попередив дружніх Кремлю олігархів, що їхні активи можуть бути арештовані.

Протягом багатьох років, поки російські олігархи вважали Лондон своїм ігровим майданчиком, багато творів розташовувалися біля берегів Темзи в Воксхоллі, за кілька вулиць від штаб-квартири британської шпигунської служби МІ6. Зараз, коли війна Володимира Путіна йде 20-й місяць, а Абрамович перебуває під санкціями у Великобританії та ЄС, перлина сучасної світової культурної спадщини залишається в підвішеному стані.

Документи, перевірені Guardian, свідчать про те, що станом на 2018 рік Абрамович зібрав 367 штук, вартістю 963 мільйони доларів. Приголомшливі витрати принесли винагороду окрім самих картин, адже колекція могла лише допомогти піднести Абрамовича та Жукову на вершину міжнародної мистецької сцени. На відміну від свого колишнього чоловіка, з яким вона розлучилася в 2016 році, Жукова, яка зараз вийшла заміж повторно, є громадянкою США і не підпадає під санкції в жодній юрисдикції. Вона також засудила «воєнні дії» Росії в Україні.

Згідно з документами, вона також зберігає зв'язки зі своїм колишнім чоловіком через колекцію. Файли, які зберігаються до березня 2022 року, показують, що компанія під назвою

Seline-Invest, спочатку зареєстрована на Британських Віргінських островах, а в 2017 році переїхала на Джерсі, володіла цими частинами. Вона придбала їх у 2017 і 2018 роках у Harmony Trust, єдиним бенефіціаром якого був Абрамович, шляхом серії з 11 транзакцій.

Seline-Invest, у свою чергу, контролювався кіпрським трастом Ermis Trust Settlement, спочатку створеним у 2010 році виключно на користь Абрамовича. У січні 2021 року, згідно з документами, опікуни та захисники трасту – суміш співробітників Абрамовича та директорів MeritServus – зробили Жукову «додатковим» бенефіціаром, а їхні діти стали бенефіціарами після його смерті. На той момент колишнє подружжя володіло по 50% бенефіціарної частки.

Але 4 лютого 2022 року, за три тижні до вторгнення в Україну, документи вказують на те, що опікуни та захисники внесли зміни, які, на думку експертів, могли бути спричинені загрозою санкцій, що насувається. 51% розподілу Ermis Trust, на який Жукова отримала право в лютому 2022 року. Через «акт про внесення змін» Жукова отримала «безповоротне право на 51%» розподілу трасту, йдеться в документах. Абрамович став міноритарним бенефіціаром з 49%. Подальший акт, прийнятий наприкінці лютого, забороняв Абрамовичу збільшувати свій інтерес. Менш ніж через місяць, 10 березня, Великобританія запровадила санкції проти Абрамовича, що призвело до заморожування його активів, у тому числі футбольного клубу «Челсі». Невдовзі після цього ЄС застосував до нього санкції, і він оскаржує це рішення, а його адвокати стверджують, що він став мішенню через свою популярність, а не тому, що відповідав критеріям. Він не потрапив під санкції США.

Згідно з правилами ЄС, Великобританії та США, будь-які активи, що перевищують 50% власності особи, яка перебуває під санкціями, можуть бути заморожені. «Правило 50% працює дещо по-різному в різних юрисдикціях», — сказав Том Кітіндж, директор Центру досліджень фінансових злочинів і безпеки Королівського інституту об'єднаних служб. «Але за будь-якої версії правил було б привабливо зменшити інтерес бенефіціара трасту, який, ймовірно, буде підданий санкціям. «Багато з цього відбувалося напередодні війни в надії зберегти активи поза досяжністю санкційних органів». «Це дуже поширена практика», — сказав інший експерт, що спеціалізується на законодавстві ЄС про санкції, який побажав залишитися неназваним. «Це завжди траплялося [коли вводяться санкції], але масштаби ніколи не були такими великими, і тепер це стало питанням національної безпеки для європейців». Абрамович відмовився від коментарів.

<https://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2023/sep/22/roman-abramovich-art-collection-dasha-zhukova>

ІРИНА МУДРА: СВІТ МАТИМЕ ЗМОГУ ДОСЯГТИ ІСТИНИ Й СПРАВЕДЛИВОСТІ ЗАВДЯКИ СПЛЬНИМ ЗУСИЛЛЯМ ТА КОЛЕКТИВНІЙ СПІВПРАЦІ

Заступниця Міністра юстиції Ірина Мудра взяла участь у міністерському брифінгу, присвяченому питанню авіакатастрофи МН-17, що відбувся у Нью-Йорку (США).

Доповідаючи на зустрічі, заступниця Міністра юстиції вказала на те, що результатом розслідування ЛІТ (Міжнародної спільної слідчої групи), стало прийняте 17 листопада 2022 року рішення Окружного суду м. Гааги, де Суд оголосив обвинувальний вирок, засудивши трьох представників військового командування “ДНР” до довічного ув'язнення за їх співучасть у знищенні цивільного пасажирського літака. Судом було встановлено, що ракета ЗРК “Бук”, якою було збито МН-17, була випущена з території, підконтрольній російській федерації. “Також Суд встановив, що російська влада намагалася навмисно ввести в оману слідчих ЛІТ з метою поширення недостовірної інформації щодо обставин збиття літака”, - додала Ірина Мудра.

У 2014 році Україна подала позов до Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) проти рф по Донбасу, куди включила звинувачення росії в порушенні прав людини (ст. 2, 3, 13

Європейської Конвенції) у зв'язку із збиттям літака Малайзійських авіаліній. У липні 2020 року Уряд Королівства Нідерландів подав свою міждержавну заяву до Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) з приводу збиття у липні 2014 року пасажирського літака компанії Malaysia Airlines, що виконував регулярний рейс МН-17. Вже 27 листопада 2020 року, Європейський суд повідомив Уряду України про об'єднання трьох міждержавних справ стосовно масових та систематичних порушень прав людини на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, щодо викрадення та спроб незаконного вивезення дітей-сиріт із Донецької та Луганської областей на територію Російської Федерації у 2014 році та стосовно збиття літака рейсу Малайзійських авіаліній МН17 в одну: “Україна та Нідерланди проти Росії” за № 43800/14, № 8019/16, № 28525/20. 25 січня 2023 року ЄСПЛ визнав прийнятною більшу частину вимог України та Нідерландів, оголосивши рішення щодо прийнятності вказаної міждержавної справи «Україна та Нідерланди проти Росії», визнавши її прийнятною, а відтак перейшовши до її розгляду по суті. “Це був перший випадок, коли міжнародний суд виніс рішення у справі щодо збиття малайзійського літака, що виконував регулярний рейс МН-17. Ще один крок на шляху до встановлення справедливості, в першу чергу - для рідних та близьких загиблих”, - зазначила Ірина Мудра. В липні 2021 року росія подала позов проти України, де заявила про те, що відповідальність за авіакатастрофу має бути покладена на Україну. Позиція була аргументована тим, що український Уряд був зобов'язаний закрити власний повітряний простір через збройний конфлікт на непідконтрольних територіях, а тому поінформувати інші держави та авіакомпанії про можливу небезпеку. Після заявлених вимог, росія перестала підтримувати будь-який зв'язок з ЄСПЛ. Наслідком стало те, що ЄСПЛ припинив розгляд та вилучив заяву з реєстру справ.

<https://minjust.gov.ua/news/ministry/irina-mudra-cvit-matime-zmogu-dosyagti-istini-y-spravedlivosti-zavdyaki-spilnim-zusillyam-ta-kolektivniy-spivpratsi>

Confiscating Russian Oligarchs' Assets in Ukraine: The First Successes

Аналітичний центр StateWatch, в якому працює автор, запустив реєстр [активів](#) російських олігархів в Україні в рамках розслідувального проекту Trap Aggressor. У списку вже 53 олігархи. Серед них магнати зі списку «200 найбагатших бізнесменів» Росії Forbes за 2021 рік і громадяни Росії, які перебувають під українськими санкціями. Разом вони мають 112 компаній в Україні загальною вартістю \$167 млн згідно з державним реєстром підприємств.

Ключовим підходом до конфіскації російських приватних активів є адміністративне провадження у Вищому антикорупційному суді. Запроваджено новий закон про санкції щодо активів фізичних осіб або компаній, які підтримують російське вторгнення, який український парламент ухвалив 12 травня 2022 року. Майно може бути конфісковано лише за рішенням суду на підставі подання достатніх доказів. Якщо таких доказів не буде, суд може відмовити Міністерству юстиції у позові. Такий підхід вважається найефективнішим способом конфіскації російських приватних активів, але він застосовний лише під час нинішнього періоду воєнного стану. Якщо фізична чи юридична особа потрапила під санкції в умовах воєнного стану, а Мін'юст подав позов у той самий період, пов'язані з нею активи можуть бути конфісковані навіть після закінчення воєнного стану. Цей механізм уже дав результати. За останній рік Мін'юст подав [до](#) Вищого антикорупційного суду 28 позовів проти російських олігархів, ректорів університетів, депутатів російської Думи та колишнього президента України Віктора [Януковича](#).

Першим українські активи втратив один із найбагатших бізнесменів Росії Володимир Євтушенков. Вищий антикорупційний суд довів, що він підтримував збройний напад на Україну, і в результаті підтвердив конфіскацію його українського майна. Євтушенков [втратив 17 об'єктів нерухомості](#), які є переважно промисловими приміщеннями в Запоріжжі, загальною площею близько 100 тис. м², а також його корпоративні права в п'яти українських компаніях. Ці активи

вже передано ФДМ для оренди та приватизації. Важливо зазначити, що Євтушенков є бенефіціарним власником великого російського конгломерату АФК «Система», який, у свою чергу, володіє групою «РТІ Системи». Ця група займається розробкою безпілотників і засобів спеціального зв'язку для російської армії, які використовувалися в Україні.

В іншому випадку позов проти Олега Дерипаски можна вважати першим глобальним випадком конфіскації українських активів, що належать близькому оточенню Путіна. Суд задовольнив позов Мін'юсту за результатами розгляду справи, яка тривала п'ять місяців. Дерипаска є російським алюмінієвим магнатом і, як стверджується міністерством, був частиною військового та політичного керівництва Росії. 16 червня 2023 року Апеляційний суд України повідомив про націоналізацію бізнесу Дерипаски, в тому числі гігантського Миколаївського глиноземного заводу. Загальна вартість конфіскованих активів Дерипаски становить близько 100 мільйонів доларів. Металургійні підприємства України, що належать Дерипасці, постачали алюмінієву продукцію компаніям, які виготовляли зброю та боєприпаси для російської армії. Ця справа також свідчить про те, що український суд серйозно оцінює докази, надані адвокатами обох сторін. Два активи, які ймовірно належали Дерипасці, ПрАТ "Хустський кар'єр" і ПрАТ "Жежелівський кар'єр", не були конфісковані. Сторонні українські інвестори заявили та надали документи, які підтверджують, що активи були придбані ними за кілька років до вторгнення.

Ще один значний позов Міністерство юстиції висунув проти відомого російського олігарха та друга Путіна Аркадія Ротенберга – позов, який нещодавно було задоволено як у першій, так і в другій інстанціях. Була конфіскована більша частина корпоративних прав київського торгово-розважального центру Ocean Plaza, який донедавна перебував під контролем родини Ротенбергів. Статки родини Ротенбергів в Україні СБУ оцінюють у 300 мільйонів доларів. Розвідка повідомила, що кошти, отримані від Ocean Plaza в попередні роки, фінансували заводи боєприпасів у Росії.

У січні 2023 року Вищий антикорупційний суд України підтвердив конфіскацію українських активів російського мільярдера Михайла Шелкова. Ці активи включали квартири, автомобілі, кошти на рахунках і різні підприємства, пов'язані з торгівлею та дистрибуцією продукції Демуринаського гірничо-збагачувального комбінату, який постачав титанову сировину для російського ОПК аж до повномасштабного вторгнення. Більш того, на початку лютого Мін'юст, звернувшись до суду, домігся арешту Демуринаського заводу. Шелков посідає 59-е місце в списку найбагатших Forbes Russia і очолював інвестиційний підрозділ державної компанії «Ростех», яка контролює російських оборонних підрядників.

Нещодавно суд підтвердив конфіскацію майже 90% акцій ПНН-банку Євгенія Гінера. Гінер відомий як президент московського футбольного клубу ЦСКА і член групи «Лужники», яка в 1990-х роках отримала контроль над ринком і стадіоном «Лужники» в Москві. Міністерство юстиції успішно доводило, що Гінер через низку компаній сприяла збройній агресії Росії проти України шляхом постачання зброї та фінансування матеріально-технічного забезпечення.

Нарешті, активи колишнього президента Віктора Януковича, російського бізнесмена Володимира Євтушенкова та Демуринаського гірничо-збагачувального комбінату, які раніше належали російському олігарху Михайлу Шелкову, вже передані до Фонду державного майна, інші передачі очікуються. Зміни, внесені до національного законодавства, дозволили Україні конфіскувати не лише приватні активи, описані в цій статті, а й майно та підприємства, які належать Росії та її державним компаніям.

https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/confiscating-russian-oligarchs-assets-ukraine-first-successes?fbclid=IwAR3tMD3JJaQnmNxwiDUOBoYffOHoEmimujZsaF3JFtTtx_a8b9CGAyQKSqg

✚ США повернули Україні культурні цінності, викрадені Росією з окупованих територій

У Вашингтоні за участю президента Володимира Зеленського відбулася церемонія повернення Україні культурних цінностей, викрадених Росією із тимчасово окупованих територій.

Пряма мова Зеленського: "Щоразу, коли щось повертається в Україну, щось украдене росіянами, це означає повернення життя й справедливості, що дуже важливо". Повідомляється, що у присутності Зеленського міністр внутрішньої безпеки США Алехандро Майоркас і посол України у США Оксана Маркарова підписали відповідний сертифікат передачі українських артефактів, конфіскованих правоохоронцями США.

<https://www.pravda.com.ua/news/2023/09/22/7420901/>

✚ Брюссель: Майже 1500 іноземних фірм продовжують роботу в РФ

За даними Єврокомісії, велике число іноземних інвесторів продовжує [вести бізнес в Росії](#), незважаючи на [російську агресивну війну](#) проти України. Лише близько 40 відсотків міжнародних компаній вирішили покинути РФ або вже роблять це, йдеться у відповіді Єврокомісії на запит німецького депутата Європарламенту Моріца Кьорнера (Moritz Körner), який у четвер, 21 вересня, посилав агентство дфа. У своєму відповіді Брюссель опирається на дані Єльської школи менеджменту та Українського інституту [Київської школи економіки](#) (KSE). За даними останнього, на 18 вересня роботу в Росії продовжують 1410 іноземних компаній (+26 за минулі дві неділі). До нього, зокрема, відносяться німецька фармацевтична компанія Stada і спеціалізована на медичній техніці і здоров'я група компаній Fresenius. У минулому вони виправдували свою роботу на російській ринку з необхідністю надання медичної допомоги рядовим росіянам.

<https://www.dw.com/ru/evrokomissia-pochti-1500-inostrannyh-firm-prodolzaut-rabotu-v-rf/a-66893251?maca=rus-rss-ru-news-4383-xml-mrss>

✚ Ратифікація Нікосійської конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями, стане правовим підґрунтям, аби вимагати від Росії повернення артефактів, які РФ викрала з території України.

Про це заявив тимчасовий виконувач обов'язків міністра культури та інформаційної політики Ростислав Карандєєв в ефірі телемарафону "Єдині новини". "Є міжнародні правові підстави, які дозволяють нам повернути викрадені цінності. Одним із таких документів, який ми підготували і який найближчим часом ми сподіваємося ратифікувати, це - Нікосійська конвенція Ради Європи щодо правопорушень у галузі культурної спадщини. Вона дозволяє в правовому форматі здійснювати всі необхідні заходи, щоб пред'являти претензії та вимагати від нововстановлених власників повернення культурних цінностей, викрадених з території України".

Карандєєв підкреслив, що українська сторона після завершення війни планує "звернутися з підготовленим позовом до міжнародних інституцій і до Росії з вимогою повернути все вкрадене".

Також він нагадав, що росіяни пограбували Херсонський художній музей і вивезли його основну колекцію у 16 тисяч артефактів. "Ми вчиняємо заходи, які б допомогли нам з'ясувати долю українських культурних цінностей. Щось стає відомо з публічної інформації, яка поширюється в Російській Федерації, зокрема, коли наші музейні предмети перевозяться до російських музеїв, але доля їх більшої частини нам наразі не відома", - зазначив тимчасовий виконувач обов'язків глави МКІП. За його словами, в особливій небезпеці знаходяться археологічні цінності на тимчасово окупованих територіях, ще не розвідані українською

стороною, оскільки чорні археологи за підтримки російської влади проводять незаконні розкопки.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3764772-pisla-vijni-ukraina-vimagatime-vid-rf-povernenna-vikradenih-cinnostej-cerez-miznarodni-sudi-karandeev.html>

21 вересня 2023 року

МІН'ЮСТ ПОДАВ ПОЗОВ ДО ПАТ «АФК «СИСТЕМА» ПРО ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТОМ 1-1 ЧАСТИНИ 1 СТАТТІ 4 ЗУ «ПРО САНКЦІЇ»

18 вересня 2023 року Міністерством юстиції України подано до Вищого антикорупційного суду позов про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» до ПАТ «АФК «Система», яка володіє та управляє підприємствами, що займаються розробкою та виробництвом продукції військового призначення яка використовується рф під час повномасштабного вторгнення в Україну.

<https://minjust.gov.ua/news/ministry/minyust-podav-pozov-do-pat-afk-sistema-pro-zastosuvannya-sanktsii-peredbachenoj-punktom-1-1-chastini-1-statti-4-zu-pro-sanktsii>

МІН'ЮСТ ПОДАВ ПОЗОВ ДО ПАТ «РОСТВЕРТОЛ» ПРО ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТОМ 1-1 ЧАСТИНИ 1 СТАТТІ 4 ЗУ «ПРО САНКЦІЇ»

19 вересня 2023 року Міністерством юстиції України подано до Вищого антикорупційного суду позов про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» до Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені Б.М.Слюсар, за участі третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог: Акціонерного товариства «Вертольоти Росії», Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех», Державного підприємства «Львівський державний завод «ЛЮРТА».

Ростовський вертолітний виробничий комплекс Публічне акціонерне товариство «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря (ПАТ «Роствертол»), є підприємством в російській федерації, яке виконує повний цикл виробництва сучасної вертолітної техніки, розробляє та виготовляє військову техніку, зокрема, бойові гелікоптери, модернізовані гелікоптери, такі як Мі-24, Мі-35, Мі-28, які використовуються російською федерацією в ході повномасштабного вторгнення.

<https://minjust.gov.ua/news/ministry/minyust-podav-pozov-do-pat-rostvertol-pro-zastosuvannya-sanktsii-peredbachenoj-punktom-1-1-chastini-1-statti-4-zu-pro-sanktsii>

How to Make Russia Really Pay for Invading Ukraine

З моменту вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року Сполучені Штати та інші демократичні партнери заморозили приблизно 300 мільярдів доларів активів російського центрального банку, що становить трохи менше половини валютних і золотих резервів Кремля. Дехто з нас відтоді сперечався про те, що гроші мають бути перераховані в Україну як із міркувань справедливості, так і з метою стримування такого роду агресії. Як сказав колишній міністр фінансів Ларрі Саммерс, «грабіжники банків не повинні очікувати від банків поваги до своїх сейфів». Поки що адміністрація Байдена не погоджується. Джанет Єллен, міністр фінансів, заявила у травні 2022 року, що уряд США арештовує російські активи, у Сполучених Штатах не законно. Але ці заперечення самі по собі є надуманими. Ретельно аргументований і вичерпно досліджений [184-сторінковий звіт](#), розповсюджений цього тижня серед журналістів, урядовців і лідерів неурядових організацій Ініціативою відновлення демократії, показує, чому.

Провідним автором звіту є Ларрі Трайб з Гарварду, легендарний ліберальний професор права, з яким я не згоден у багатьох речах, але не в цьому. Головний висновок звіту полягає в тому, що президент має широкі повноваження, Акт 1977 року про надзвичайні міжнародні економічні повноваження (ІЕЕРА) про передачу заморожених активів Росії Україні.

«ІЕЕРА прямо заявляє, що президент може «розслідувати», «блокувати», «регулювати», «скеровувати та примушувати», «анулювати», «анулювати» та «запобігати або забороняти» передачу власності від однієї організації до іншої, Пишуть Трайб і його колеги. «Ці повноваження стосуються передачі «будь-яких прав, повноважень або привілеїв» щодо власності, в якій зацікавлена іноземна держава і яка підпадає під юрисдикцію Сполучених Штатів». Попередні президенти користувалися цим повноваженням і раніше: Джордж Буш-старший заморозив активи Іраку в Сполучених Штатах після його вторгнення в Кувейт і зрештою передав їх Комісії ООН з компенсацій жертвам агресії Саддама Хусейна. А як щодо «суверенного імунітету» Росії, правової доктрини, згідно з якою держава має імунітет від вироків чи покарань іноземних судів? Це один із аргументів, який іноді наводять проти передачі російських активів Україні. Це також не має значення. «Це доктрина, застосовна лише в судових розглядах, а не доктрина, спрямована на перешкоджання зовнішній політиці країни, яка відображена в виконавчих чи законодавчих діях», — написав мені Трайб в електронному листі. «Просто немає підстав говорити, що Росія може порушувати суверенітет України, посилаючись на власний суверенітет як на непорушний щит».

У міжнародному праві існує добре встановлена доктрина «контрзаходів», тобто дій, які інакше можуть порушувати міжнародне право, але є законними, «оскільки дії вживаються проти іншої держави за міжнародно-протиправну дію». Принцип простий: порушники міжнародного права не мають права вето на покарання за свої порушення. Нарешті, існує аргумент, що Сполучені Штати можуть зазнати довгострокової економічної шкоди, якщо інші країни уникатимуть зберігати тут свої гроші, побоюючись, що їх у них можуть забрати. Я навів цей аргумент Саммерсу, який припустив, що існує ризик того, що Сполучені Штати будуть діяти в односторонньому порядку, без координації з європейськими країнами, де зараз заморожено більшість російських коштів. «Ідея полягає в тому, щоб зробити це багатосторонньо», — сказав він мені. «Якби інші цього не зробили, могла б бути втеча від долара. Але якщо це буде зроблено всіма основними валютами, куди люди збираються перемістити свої гроші?»

Саммерс є потужним прихильником переказу коштів в Україну. Не останнім з його аргументів є те, що рубікон уже пройдено. Ми заморозили російські активи та оголосили володимира путіна військовим злочинцем; неможливо уявити, що гроші коли-небудь будуть розморожені, окрім як для фінансування відновлення України. Тож чому б не зайнятися цим зараз, коли додаткове фінансування може прискорити перемогу України, допомогти її народу, який перебуває під обстрілом, і надіслати потужний сигнал Кремлю та іншим потенційним агресорам, що фінансова ціна вторгнення настільки ж підрахована, як це круто?

<https://www.nytimes.com/2023/09/19/opinion/ukraine-russia-united-states-funding.html>

Germany Faces Criticism Over SEFE's Renewed LNG Trade With Russia

Уряд Німеччини стикається з критикою через його енергетичні зв'язки, оскільки компанія, що підтримується платниками податків, знову починає торгівлю зрідженим природним газом з Росією. [Securing Energy for Europe GmbH](#) — колишній підрозділ російського газового гіганта [ПАТ «Газпром»](#) — планує завантажувати СПГ, вироблений на Ямальському заводі в Сибіру, на початку наступного місяця. Німеччина націоналізувала компанію, відому як SEFE, минулого року в розпал енергетичної кризи в Європі. Хоча вантаж прямує до Індії, німецька державна компанія, яка має угоди з Росією, викликає деяку тривогу. Критики кажуть, що це суперечить обіцянці Німеччини

унікати роботи з російським ЗПГ у результаті війни Кремля в Україні. «Це суперечить практично всьому, що німецький уряд говорив на цю тему в минулому», — сказав Крістіан Лейс, член парламенту від опозиційної групи «Ліва партія». «Економічні проблеми з Росією, очевидно, не так легко вирішити, як хочуть нас повірити політики».

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-09-21/germany-faces-criticism-over-sefe-s-renewed-lng-trade-with-russia>

20 вересня 2023 року

Для машин із російськими номерами закривають останнє «вікно до Європи»

Виїхати через сухопутний кордон на авто не вдасться. Норвегія вирішила заборонити в'їзд зареєстрованих у Росії легкових автомобілів, заявив держсекретар Ейвінд Вад Петерссон. Таким чином вона стане останньою європейською країною, що межує з РФ, яка вживе таких заходів.

«Як і Фінляндія, Норвегія запровадить обмеження на ввезення та використання у країні автомобілів з російською реєстрацією. Зараз ми вивчаємо, як це зробити, і незабаром представимо конкретні заходи», — сказав Петерссон. Норвегія не є членом ЄС, але входить до Європейської економічної зони і є членом-засновником Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ). Осло дотримується більшості санкцій ЄС проти РФ.

Фінляндія заборонила в'їзд машинам із російськими номерами 16 вересня. Митниця пообіцяла розгортати такі авто і в тому випадку, якщо вони спробують потрапити до країни через кордон із Норвегією, оскільки це також вважається порушенням санкцій. Автомобілям з російськими номерами, що перебувають у Фінляндії, було наказано залишити республіку до 16 березня 2024 року. Відповідно до звіту митної служби, за вихідні 16–17 вересня на кордон Суомі прибула 81 машина з РФ, 37 із них у країну не пустили.

<https://charter97.org/ru/news/2023/9/20/564481/>

Японія підтримує реформування Ради Безпеки ООН

Використання права вето постійними членами Ради Безпеки ООН має бути обмежене.

Як повідомляє кореспондент Укрінформу, про це під час виступу перед Генасамблеєю ООН заявив прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда. «Ініціативи з обмеження використання вето, яке загострює розбіжності та протистояння в ООН, зміцнять та відновлять впевненість у Раді Безпеки», - сказав Кішіда. Він додав, що Японія також “продовжить свої зусилля зі збільшення прозорості обговорень у Раді Безпеки, в тому числі покращивши доступ до дискусій у Радбезі державами-членами, які не є її постійними членами”. “Світ радикально змінюється. Нам потрібна Рада Безпеки, яка відображає сучасний світ. Японія підтримує збільшення представництва Африки й потребу розширення кількості як постійних, так і не постійних членів Радбезу”, - зазначив прем'єр-міністр.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3763551-aponia-pidtrimue-reformuvanna-radi-bezpeki-onn.html>

Прокурор МКС про ордер на арешт Путіна: це був «надзвичайно трагічний і безмірно сумний момент»

Рішення головного прокурора Міжнародного кримінального суду (МКС) про видачу [ордеру на арешт російського диктатора Володимира Путіна](#) і дитячого омбудсмена РФ Марії Львової-Белової у справі про незаконну депортацію українських дітей ухвалили на основі доказової бази. Про це повідомив сам прокурор МКС, Карім Хан, на заході Боротьба за майбутнє: українські діти у війні, що проводився на полях Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку

Карім Хан також нагадав, що кілька тижнів до ухвалення рішення, він відвідав Україну і побував на лінії фронту на півдні країни, де відвідав дитячий будинок і виявив, що дітей там не було, що викликало його здивування. Прокурор МКС наголосив, що їхнє рішення було вмотивоване не політикою чи емоціями, а доказами, і саме докази спонукали їх діяти в цьому напрямі. Карім Хан додав, що важливо, щоб голоси дітей були почуті в залі суду, і що це рішення засноване на прагненні забезпечити справедливість і відповідальність у цій справі.

<https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/order-na-aresht-putina-han-zayaviv-pro-tragichniy-moment-ostanni-novini-50354676.html>

19 вересня 2023 року

✚ Агресор і всі його методи війни мають стримуватися так само, як відбувається стримування ядерної зброї – Президент під час виступу на Генасамблеї ООН

Україна робить усе для того, щоб після російської агресії ніхто у світі не наважився напасти на жодну країну, а перетворення на зброю (вепонізація) має стримуватися. Про це заявив Президент Володимир Зеленський у виступі під час загальних дебатів Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. «Історія демонструє, що саме Росія найбільше заслуговувала на ядерне роззброєння ще в 1990-х роках. І Росія заслуговує на це зараз – терористи не мають права володіти ядерною зброєю», – наголосив Глава держави. Водночас, як зауважив Володимир Зеленський, навіть без застосування ядерної зброї держава-терорист перетворює на зброю все, до чого має доступ: продовольство, енергетику і навіть українських дітей з окупованих територій. «Поки ядерна зброя не застосовується, масове знищення набирає обертів. Агресор перетворює на зброю багато інших речей, і ці речі використовуються не лише проти нашої країни, а й проти всіх вас», – сказав Президент. Одним із прикладів такої загрози Володимир Зеленський назвав вепонізацію Росією ядерної енергетики. «Вона не лише поширює свої ненадійні технології будівництва атомних електростанцій, а й перетворює електростанції інших країн на справжні «брудні бомби». Подивіться, будь ласка, що Росія зробила з нашою Запорізькою атомною електростанцією. Обстрілювала її, окупувала й тепер шантажує інших витоками радіації. Чи є сенс скорочувати ядерну зброю, коли Росія перетворює на зброю атомні електростанції? Страшне питання», – наголосив Глава держави. «Як відбувається стримування ядерної зброї, так само має стримуватися агресор і всі його інструменти та методи війни. Кожна війна сьогодні може стати останньою, але потрібна наша єдність, щоб гарантувати, що агресія не спалахне знову», – зазначив Глава держави.

«Поки Росія штовхає світ до останньої війни, Україна робить усе для того, щоб після російської агресії ніхто у світі не наважився напасти на жодну країну. Перетворення на зброю має стримуватися. За воєнні злочини має бути покарання. Депортовані люди мають повернутися додому. А окупант має повернутися на свою землю. Ми повинні бути об'єднані, щоб досягти цього. І ми це зробимо», – наголосив Президент.

<https://www.president.gov.ua/news/agresor-i-vsi-jogo-metodi-vijni-mayut-strimuvatisya-tak-samo-85717>

✚ ПІДПИСАНО НОВИЙ МІЖНАРОДНОЇ ДОГОВІР З ПОЛЬЩЕЮ ПРО ВЗАЄМНЕ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

У вівторок, 19 вересня 2023 року, у м. Варшава заступниця Міністра юстиції Ірина Мудра підписала від імені України Протокол між Україною і Республікою Польща про внесення змін до Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24 травня 1993 року. «Для України це перший

Громадська організація “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”(С)

договір, що регулює міжнародне співробітництво з метою виконання покарань, не пов’язаних з позбавленням волі, призначених судами за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень», — зазначила заступниця Міністра юстиції України Ірина Мудра.

Розширення двостороннього співробітництва щодо взаємного визнання та виконання таких рішень відповідає інтересам Договірних Сторін щодо дотримання принципу невідворотності покарання, беручи до уваги те, що відповідні покарання і стягнення, зокрема грошові, призначені судом стосовно іноземців, які проживають за кордоном, залишаються невиконаними, а також враховуючи збільшення кількості громадян України, які перебувають на території Республіки Польща. Протокол доповнює новою главою чинний міждержавний двосторонній Договір і створює правовий механізм для взаємодії компетентних органів Польщі і України при передачі виконання рішень, постановлених судами Договірних Сторін у зв’язку з вчиненням кримінальних або адміністративних правопорушень, щодо покарань та заходів, не пов’язаних з позбавленням волі (штраф, громадські або виправні роботи, позбавлення права, конфіскація).

Текст проекту Протоколу розроблений з урахуванням актів ЄС у сфері виконання рішень щодо кримінальних або адміністративних правопорушень (зокрема, Рамкове рішення Ради від 24 лютого 2005 року № 2005/214/ЖНА щодо застосування принципу взаємного визнання до фінансових покарань; Рамкове рішення Ради від 23 жовтня 2009 року № 2009/829/ЖНА щодо застосування між Державами-членами Європейського Союзу принципу взаємного визнання рішень щодо заходів нагляду в якості альтернативи тимчасовому триманню під вартою). Церемонія відбулась у приміщенні Міністерства юстиції Республіки Польща за участю Надзвичайного і Повноваженого Посла України в Республіці Польща В.Зварича. Повноваження на підписання Протоколу від імені України надано Розпорядженням Президента України від 12.09.2023 № 156/2023-рп.

<https://minjust.gov.ua/news/ministry/pidpisano-noviy-mijnarodnoi-dogovir-z-polscheyu-pro-vzaemne-vikonannya-pokaran>

Попередні моніторинги:

- ✚ Моніторинг №22 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9622-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №21 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9621-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №20 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9620-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №19 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9619-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №18 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9618-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №17 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9617-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №16 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9616-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №15 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9615-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni-2/>

- ✚ Моніторинг №14 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9614-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №13 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9613-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №12 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9612-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №11 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9611-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №10 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9610-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №9 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%969-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №8 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%968-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №7 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%967-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №6 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/komanda-ants-prodovzhu%d1%94-retelno-vidslidkovuvati-mozhливosti-konfiskaczi%d1%97-rosijskih-aktiviv-yak-v-ukra%d1%97ni-tak-i-za-%d1%97%d1%97-mezhami/>

- ✚ **Моніторинг №5 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%965-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №4 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%964-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

- ✚ **Моніторинг №3 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%963-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

- ✚ **Моніторинг №2 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%962-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

- ✚ **Моніторинг №1 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%961-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

Лідія Лісовська
Ярослав Сидорович